

DRÁMA

2019

2020

Pavol Weiss
BOLO NÁS
JEDENÁŠŤ

Jana Micenková
REKONŠTRUKCIA
PRÍPADU
JANKO RYBÁRIK

Tereza Trusinová
RIGHT TO DIE

Ján Mikuš
OTOČTE KONE!

Marcel Hanáček
DOMOV!

Martina Havierová
LAURA A JEJ
(NÁŠ) SVET

DRÁMA 2019/2020

DRÁMA 2019/2020 vychádza ako knižná podoba rovnomennej súťaže pôvodných dramatických textov v slovenskom a českom jazyku, ktorú každoročne organizuje Divadelný ústav. Keďže v 20. ročníku súťaže boli ocenené iba dva dramatické texty, ako aj pre pandémiu ochorenia covid-19, finálne hry tohto a predchádzajúceho kola sme spojili do jednej e-knihy.

DRÁMA 2019

Súťažné hry tohto ročníka hodnotila porota v zložení Miriam Kičiňová (dramaturgička, lektorka dramaturgie Činohry Slovenského národného divadla), Lucia Mihálová (dramaturgička Divadla J. Palárika v Trnave), Ján Luterán (režisér), Lenka Čepková (dramatička, dramaturgička Štúdia 12 Bratislava) a Vladislava Fekete (dramaturgička, riaditeľka Divadelného ústavu).

1. cena

Pavol Weiss

BOLO NÁS JEDENÁŠŤ

2. cena

Jana Micenková

REKONŠTRUKCIA PRÍPADU JANKO RYBÁRIK

3. cena

nebola udelená

PAVOL WEISS (1962) Po absolvovaní gymnázia pracoval ako vodič, závozník a kurič. V rokoch 1985 – 1990 vyštudoval odbor scenáristika a dramaturgia na Filmovej a televíznej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe. Počas štúdií získal ceny za poviedky v literárnych súťažiach Jašíkova Turzovka a Wolkrova Polianka, publikoval v časopise *Romboid*, denníku *Smena na nedeľu*. Pre rozhlas zdramatizoval Sartrov *Múr*, Gorkého *Matku* a pre Slovenskú televíziu napísal televíznu rozprávku *Kráľovstvo kaluží*. V roku 2003 debutoval románom *Žime, potom uvidíme*. V roku 2004 vydal novelu *Pomsta*, v roku 2006 generačný román *Traja priatelja* a neskôr knihu poviedok *Treba na chvíľu odísť* (2011). Vydal knihy pre deti *Tajomný mlyn v Karpatoch* (2016) a *Tajomný mlyn v Karpatoch – Turecký poklad* (2017). V divadle debutoval trpkou komédiou *Priateľky* (Divadlo ASTORKA Korzo '90, 2006, réžia Roman Polák). V súťaži *Dráma 2006* sa dostal s hrou *Bajmann Brothers* medzi finalistov a nasledujúci rok ju našťudovalo Divadlo ASTORKA Korzo '90. Text *Ohrozenie* publikoval v zborníku divadelných hier *Sarkofágy a bankomaty* (2011) a s trpkou komédiou *El Dorado* sa zúčastnil na projekte *Ódy či frašky/EÚ očami drámy* (Divadelný ústav, 2015). S dystopickou tragédiou *Zo života ľudstva* uspel v súťaži *DRÁMA 2013*, v roku 2016 ju uviedlo Slovenské národné divadlo v réžii Dina Mustafića. Venuje sa aj výtvarnému umeniu, spolu s manželkou vedú galériu White & Weiss Contemporary Art Gallery.

Pavol Weiss

BOLO NÁS JEDENÁŠŤ

(My sme tu doma!)

Hra v dvoch polčasoch.

Prvý sa odohráva v rokoch 1938 – 1945, druhý od roku 1945 až dodnes.

POSTAVY

JÁN BRAUN

SAMO BRAUN

JUDITA BRAUNOVÁ

LOJZO ČERVENÝ

JOŽKO HUSÁR

ADAM BEER

TÓNO HRUBÝ

SÁRA GUTTMANOVÁ

MILAN LAZNIČKA

ALEX BERGER

TEREZA

HANA KOVÁČOVÁ/HUSÁROVÁ

ĽUDO ŠPÁNIK

ATTILA NAGY

ZDENKO KUDLÁČEK

PRVÝ POLČAS (1938 – 1945)

1.

Na scénu/ihrisko vybehnú futbalisti/mládenci v dresoch. Medzi nimi lieta futbalová lopta. Pokrikujú po sebe, nahraj, vráť sa, lepšie bráň! Strieľaj! Ale hra pôsobí chaoticky, akoby všetci hrali spolu na obe bránky naraz, lopta medzi hráčmi lieta. Je tu však zábava. Dobrá nálada! Všetci sa tešia, že športujú, cítiť medzi nimi vôľu po víťazstve, po futbale!

HLÁSATEĽ

Dnes budú naše farby ŠK Topolčany hájiť títo hráči:

Zostava:

1. Adam Beer – brankár
2. Lojzo Červený – hrajúci tréner a náš stredný záložník
3. Špánik Ľudo – predný stopér
4. Kudláček Zdenko – zadný stopér
5. Laznička Milan – ľavý obranca
6. Hrubý Tóno – pravý obranca
7. Jano Braun – ľavý záložník
8. Samo Braun – pravý záložník
9. Attila Nagy – stredný forward útočník
10. Alex Berger – forward na pravom krídle
11. Husár Jožo – forward na ľavom krídle

Za bránou stoja:

Sára Guttmanová, Hana Kováčová, Judita Braunová.

HRUBÝ

(skanduje) My sme tu doma! My sme tu doma! *(Ostatní sa pridávajú.)* MY SME TU DOMA! MY SME TU DOMA! Dnes vyhráme! Kostol, krčma, futbal!

JÁN

(vyťahuje tašku a z nej nové dresy. Na každom je okrem čísla hráča aj reklamný nápis Oxygén, liečivá minerálka.)

To je Tóno Hrubý, náš pravý obranca. Otec nám dal vyrobiť nové dresy, ale pre neho museli ušiť dres z dvoch dresov. Proste Tónko je hrubý!

(Hráči si obliekajú nové dresy. Samo si naťahuje desiatku.)

ČERVENÝ

Pred každým zápasom sa musíme poriadne rozcvičiť! Takto! Chlapcom poviem vždy aj nejakú taktiku, ale tá najdôležitejšia je vždy vyhrať a bojovať až do konca! Vo víťazstvo treba veriť! Tak ako veríme v Boha, že je nad nami a vedie naše kroky!

JÁN

To je Lojzko Červený, náš tréner. Nikomu inému sa na nás nechce kričať, iba jemu. *(Prichádza Samo.)* Prišiel môj brat Samo. Študuje techniku a techniku revolúcie. Ja chodím ešte do školy, ale potom neviem, čo budem robiť. Asi ostanem doma v obchode, alebo tiež pôjdem na školu. Samo je stále očarený nejakými dievčatami a revolučnými myšlienkami. Ktovie, z čoho bude mať v živote väčšie problémy.

ČERVENÝ

(Samovi) Pán študent bol zas za dievčatami, alebo niekde šíril tie socialistické myšlienky. Za meškanie ho dnes posadím na striedačku!

SAMO

Ale potom si bezo mňa neporadí, takže aj tak budem hrať.

HRUBÝ

(Samovi a Janovi) Myslia si, že keď dajú peniaze na nové dresy, že sa z nich doserieme.

JÁN

Samo je našim forwardom, to je ten, čo vsádza míče do súperovej brány. Túto sezónu ich dal štrnásť.

SAMO

(zamáva Sára, dievčatú za brámkami) Sára Guttmanová je najkrajšie dievča v Topoľčanoch. Jej otec má sklenárstvo, ale všetko, čo zarobí, prehrá v kartách u Glassela alebo prepíše. Pozval som ju do kina. *(Sára nadšene prikyvuje a zamáva.)* A predstavte si, prijala.

SÁRA

Sostatnými dievčatami stojíme vždy za bránou a tvárime sa, že pozeráme na futbal. Sú tu aj Judita Braunová a Hana Kováčová. Moje kamarátky. V ruke mám vždy knihu a keď prebehnú chlapi na druhú stranu, trochu si z knihy prečítam.

(Dievčatá tiež držia v rukách knihy, ale pozerajú viac na chlapcov, ako do kníh.)

ADAM

Páči sa mi Judita. Nevieť, či spolu chodíme, nikdy sme si to nepovedali. Môj otec aj jej rodičia sú, našťastie, moderní a neuznávajú svadobných dohadzovačov a ani ketubu, svadobnú zmluvu, ani prikrytie nevesty chubou, závojom. Ale zas si niekedy myslím, že keby nám niekto povedal, tohto budeš ľúbiť, tak by odpadlo toľko problémov! Viete, ako to myslím. Raz si Juditu vezmem za ženu!

JÁN

Sme skvelá partia. Od mladi sa naháňame na lúkach, chytali sme spolu ryby v rieke Nitra, nafukovali žabám zadky, vykrádali hniezda. A na jarmokoch sme spoločne točili kolotoče a striedali sa! Teraz nás spojil futbal.

ČERVENÝ

Kričím na chlapcov zostavu, na ľavej strane zálohy bude Jano Braun! A v bráne Adam Beer! *(Judita zatlieska.)* Je síce chudý jak trieska v mojej riti, ale keď sa nestihne uhnúť, aj chytí loptu.

JÁN

Beerovci majú likérku a my obchod a minerálku Oxygen. Otec núti Adama, aby po ňom prevzal firmu, ale Adam chce byť architekt. Stále spomína nejakého Weinwurma a Vécseya a Bauhaus a secesiu a čo ja viem čo ešte. Sľúbil mi, že keď si budem stavať dom, tak mi ho navrhne.

ČERVENÝ

Špánik s Kudláčkom na stopérovi! Musíte byť tvrdí a rozhodní!

JÁN

Špánik je kníhviazač, taký normálny chalan. Ani nevieme, že existuje. Stále je ticho. Kudláček je Čech, vlastne jeho rodičia sú Česi, a on chce byť mašinfírom ako jeho otec. Teda vlakstrojníkom. Páči sa mu Sára, ale proti môjmu bratovi nemá šancu.

ČERVENÝ

Na ľavom okraji obrany hrá Laznička a na pravom Hrubý. Potrebujeme tvrdých obrancov.

JÁN

Laznička je náš škrabák. Píše do novín. Keď si v novinách prečítame, ako sme hrali, tak sa smežeme. Keby sme hrali naozaj tak, ako píše, sme majstri sveta. No dobre, aspoň okresu.

ČERVENÝ

Záloha, to je mozog mužstva, tam som teda ja.

JÁN

Mňa a Sama nespomenie. Ale na to sme si už zvykli.

ČERVENÝ

V útoku hrá napravo Alex Berger, Attila Nagy naľavo a Jožko Husár v strede útoku. Hovorím chlapcom, že musíme Rapid Blšany roztrhať v zuboch! Máme aj svoje heslo! A teraz všetci spolu! (*Všetci spoločne.*) My sme tu doma! My sme tu doma!

JÁN

Alex Berger pracuje v nemocnici. On hovorí, že nepracuje, lebo lekár nie je povolanie, ale poslanie. Priženil sa sem, má krásnu ženu a milú dcérku. V Topoľčanoch ho pozná každý. Neodmietne nikomu pomoc.

HRUBÝ

(Červenému a Lazničkovi) Pozri na tú v bielej blúzke! *(Ukazuje na Juditu.)* Bože, tá ich má! Jak balóny!

LAZNIČKA

Džentlmen nikdy nekomentuje dámy. *(Pozrie na Juditu a jemne sa jej ukloní.)* Je to neslušné.

JUDITA

Čakala som, že sa ozve aj Adam, ale je chudý a slabý, Tóno Hrubý by ho prelomil na polovicu.

ADAM

Ja sa proste biť neviem a ani nechcem. Myslím si, že intelekt je silnejší ako hrubá sila. Musíme na to pozeráť z dlhodobého hľadiska, občas je síce použitie sily adekvátne, ale to vtedy, keď nie je čas na diskusiu.

SÁRA

Snáď sa dožijem toho, že raz budú muži vnímať nás ženy ako rovnocenné!

JUDITA

Musíme sa tváriť, že k nám tie ich pokriky nepriletia.

HANA

Keby to povedal mne, tak mu jednu zavesím a bude pokoj. Na mňa si nedovolí. Nie som taká krásavica ako Sára alebo Judita, ale viem dobre variť a postarať sa o domácnosť. Mne sa páči Ľudo Špánik. Je taký tichý a pobožný. V kostole vždy stojí tak, aby na mňa videl. Pozerám na neho, usmejem sa a on sklopí zrak k modlitebnej knižke.

LAZNIČKA

(*Judite*) Celkom obstojný kus. Mám pocit, že by si dala povedať. Nabudúce ju zavolám do redakcie, nech vie, čo všetko musí zvládnuť dobrý novinár. A možno by sa dala aj odfotiť od človeka, ktorý má umelecké sklony.

JÁN

Moja sestra Judita chce byť moderná žena. Keď to doma prvý raz povedala, otec s mamou len prevrátili oči.

JUDITA

Chcela som sa s mužmi rozprávať o návrhu vládneho rozhodnutia, ktoré hovorí, aby vydaté ženy nepracovali! To je jasná diskriminácia!

LAZNIČKA

Vari nie je rodina najdôležitejšia národohospodárska úloha ženy? Ženy treba vrátiť k ich pravému poslaniu! Povedal jeho excelencia monsignore Tiso, a má pravdu, a aj som to s poriadnym titulkom dal na prvú stranu mojich okresných novín.

JUDITA

Muži neradi počujú, že americká letúčka Amelia Earhartová preletela ako prvá žena vôbec Atlantik zo západu na východ bez pristátia iba za 19 hodín. A že svetový výškový letecký rekord docielila francúzska letúčka Hilzová, ktorá dostúpila so svojím lietadlom do výšky 10 200 metrov!

ADAM

Zbožňujem ju! Zbožňujem, aká je múdra, rozhladená, sebaistá. Niekedy mám pocit, že je múdrejšia ako celá naša jedenástka! Môžem sa s ňou rozprávať o čomkoľvek!

HRUBÝ

Pozerám na tie jej koziská, ktovie, aké sú naozaj. Niektoré dievčatá u Glassela ich majú vytáhané, a niektoré nie. Podľa mňa ich má pevné jak hruda syra. Alebo ako melón.

2.

SÁRA

Večer ideme so Samom do kina Topoľ. Bývame na tej istej ulici. Do ich obchodu som chodievala nakupovať odmala. Múku, zemiaky, hrozienka, cukríky, a teraz aj liečivú minerálku Oxygen.

SAMO

Cez leto sme spolu začali chodiť. To viete, ako najlepší ľavý záložník som si mohol vybrať kopec dievčat. Ale Sárú milujem. Je najkrajšia.

HRUBÝ

Bývalý najlepší ľavý záložník! U nás si už nebrnkneš. So mnou tá kurva do kina nechcela ísť!

SÁRA

Ten film sa volal *Modrý závoj*. Chcela by som byť herečka, ako Vlasta Matulová! Ale budem modistka. Alebo budem spisovateľka! Strašne chcem niečo zaujímavé robiť! Lenže tu je všetko také zaostalé! Ženy chodia alebo v krojoch, alebo sa obliekajú akože podľa poslednej módy a rozprávajú sa o úplných blbostiach!

SAMO

Videli sme ten film kvôli Säre už dvakrát. Sedel som v kine a premýšľal nad rôznymi vecami. Zostane po nás niečo? Je vesmír nekonečný? Ako vznikol život? Ak nie je Boh, čo je potom namiesto neho? A čo je za hviezdami, ktoré sú od nás milióny kilometrov? Je tam prázdno? A čo je za prázdnom? Ja na Boha neverím. Ten, kto verí v Boha, neverí vo vlastné sily, tak je to.

SÁRA

Celý večer ma držal za ruku. Pritom je to také neprijemné, keď sa v kine držíte, lebo ruky sa vám potia. Ale keď niekoho milujete, tak to nevadí.

HRUBÝ

Kurva jedna namyslená.

SÁRA

Počas filmu som sa rozhodla, že budem maliarkou, lebo potom môžem byť aj modistkou. Nemýľte si to, prosím, s krajčírkou, tie, prosím, šijú len také šaty, ktoré už vytvoril niekto iný. Modistka sama vyberá látkový materiál a aj ho sama šije, teda určuje strih. Ženy maliarky sú dobré odevné návrhárky, veď kto iný, ak nie žena, vie najlepšie pochopiť, čo žena potrebuje? Alebo žeby som predsa len bola herečka?

SAMO

Chcel som ju pozvať do Koruny, ale dnu bolo veľa ľudí a hluk.

HRUBÝ

Po zápase sme išli ku Glasselovi. Poriadne sa opiť. Taká smola! Prehrali sme jasne vyhratý zápas! Kurva!

ADAM

Nemohol som ani za jeden gól, ale poznáte to, kto chce psa biť, palicu si nájde.

SÁRA

Kráčali sme len tak mestom a túlili sa k sebe a objímali sa. Tušila som, že sa v mojom živote stane niečo výnimočné. Od rána som mala taký zvláštny pocit, jeho ruky behali po mojom tele a ja, ja som nevedela, čo robím. Úplne som strácala hlavu.

HUSÁR

V Korune sme si dali pár pív a občas to preložili pálenkou!

ŠPÁNIK

Išiel som sa ešte pomodliť zdravas a potom domov. Modlím sa aj za naše mužstvo, ale asi slabo, lebo sme už dlho nevyhrali. Ale ako hovorí Pán, kde je viera, tam je aj cesta.

HRUBÝ

Hovorím šenkárovi, že účet nech pošle tomu ich Jahvemu!

ČERVENÝ

Potom niekto povedal, aby sme šli za kurvami!

HRUBÝ

Za kurvami? Smial som sa na celé kolo. Hovorím im, že oni môžu ísť trtkat' akurát tak za Kvetinkou! Šak ako mladí chalani za mnou chodili a prosili, reku Tónko, pusti nás ku Kvetinke. A ja som ich pustil.

ŠPÁNIK

Zdravas' Mária, milosti plná,

Pán s tebou.

Požehnaná si medzi ženami

a požehnaný je plod života tvojho, Ježiš.

Svätá Mária, Matka Božia...

HRUBÝ

Za dve koruny dostali to, čo by inak dostali od ženy. Kvetinka bola naša ovca. Béé, bééé! (*Rehoce sa.*)

JÁN

Či sme vyhrali alebo prehrali, niektorí chlapi išli ku Glasselovi, niektorí do Koruny na pivo a my ostatní po svojom. Ale to trvalo iba do štrnásteho marca roku 1939. Vtedy bol vyhlásený Slovenský štát.

JUDITA

O mesiac neskôr – 18. apríla 1939 – bol vládny nariadením č. 63 zavedený pojem „Žid“ a v apríli 1939 bolo rozhodnuté o vylúčení Židov z verejných služieb, nesmeli byť zamestnancami štátu, jeho ustanovizní a verejných korporácií, aby sa očistil a uzdravil verejný život.

ČERVENÝ

Židom by mal byť vstup na ihrisko zakázaný!

SAMO

(*Červenému*) Akým právom nám chceš zakázať hrať futbal?! Čo sme my nejakí menejcenní ľudia?!

ČERVENÝ

Upokoj sa, veď si študovaný a tak vieš, že zákony musia platiť pre všetkých. Keby to bolo na mne, hrali by ste ďalej. Možno. A nebud' drzý. A ostatným chlapcom sa tiež nepáčilo, že by ste mali hrať. Tak čo pičuješ?!

ŠPÁNIK

Chcel som povedať, že sme všetci ľudia. Že sme spoluhráči a nemali by sme si robiť zle. Ale nedokázal som otvoriť ústa, pritom v hlave sa mi zjavil Matúšov citát z Písma svätého: Nesúďte, aby ste neboli súdení. Lebo ako budete súdiť vy, tak budú súdiť aj vás, a akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám.

HRUBÝ

Stál som vedľa nich a mal som chuť niekoho udrieť. Keby povedal ešte jedno slovo, tak mu natiahnem! Dokedy sa tu budú rozťahovať! My sme tu doma!

JÁN

Dostali sme červenú kartu. Od Červeného. Vlastne od celého Slovenska.

LAZNIČKA

Pili sme celý večer a neviem, komu to potom napadlo. Mne nie. Som presvedčený, že veci treba riešiť rozumne a nie silou.

HRUBÝ

Viete, prečo majú ženy medzi nohami dieru? Aby sa im lepšie prekysličoval mozog! Ale k nám do postele môžu! Tam platí iba toto vládne nariadenie! (*Chytí sa medzi nohami.*)

JUDITA

Prestali sme so Sárrou chodiť na futbal. Moju tenisovú raketu som zavesila na stenu, lebo aj to nám zakázali.

HRUBÝ

Ten ich obchod bol hneď vedľa námestia. Všetky obchody všetkých Židov boli na hlavnom námestí alebo okolo. Kurva, a čo obyčajný Slovák? Ten má kde obchod?

HUSÁR

Celá krčma kričala, že konečne máme svoje vlastné Slovensko! Máme svoje Slovensko! Už nám nebudú Čechúni, Maďari či Židia diktovať, čo máme robiť! My sme tu doma! Konečne mám slávnostný pocit, keď počujem hrdo znieť Slovenskóóó!

KUDLÁČEK

Museli sme sa vysťahovať. Zrazu som bol nepriateľ. Nikoho nezajímalo, že sem moji rodičie prišli, aby tu pomohli budovať naše masarykovské Československo jako stát jednoho národa!

ATTILA NAGY

Nerozumel som, miért kellene hagynunk a Felvidéket? Kam pondem íst? Tu ja bývam roky. Musel som sa utiecť len sám. (*Kudláček a Nagy odchádzajú.*)

LAZNIČKA

Zapol som rádio, monsignore Tiso práve rečnil z balkóna Národného divadla a vyhlásil Slovenský štát. Na balkóne spolu s ním stál Tuka a aj ten nemecký predák Karmasin, všetci počúvali jeho plamenné reči! Aké nadšenie vyvolával v národe! Múdro hovoril o parazitoch, ktorých treba vyhubiť, lebo sú pliagou pre slovenský národ!

ADAM

Bol som vtedy v Bratislave. Na druhý deň po vyhlásení samostatného Slovenska sa asi päťsto slovenských študentov, ktorí spolu s nemeckými bývali na katolíckom internáte na Svoradovej ulici, chcelo večer okolo siedmej vybrať do mesta „urobiť s nami poriadok“. Cez deň trochu pršalo, a tak bolo večer už chladno, ako býva v marci. My sme sa ale vyzbrojili tyčami a papekmi, každý vzal, čo mohol, a poschovávali sme sa do dvorov na Kapucínskej a Židovskej, pridali sa k nám aj zápasník Dávid Unreich a aj Lichtenfeld.

HUSÁR

Aj ja som bol vtedy v Bratislave. Rozdelili sme sa na dve skupiny, naša kráčala dolu po Svoradovej a druhá po Zochovej.

ADAM

Vyrútili sme sa na nich z dvorov a oni ostali prekvapení, nečakali, že sa vzoprieme. Rozutekali sa. Asi rátali s tým, že budeme poslúchať! Ja teda nie som bitkár, ale vošla do mňa zlosť. Keď je nás veľa, cítim sa silný!

HUSÁR

Prekvapili nás! Museli sme pred nimi utekať! Kurvy, kurvy, kurvy! Všetko im zobrať! Pozatvárať ich!

SAMO

Sára, poďme na chvíľku von, len tak sa poprechádzať.

SÁRA

Celá som sa chvela. Prikývla som. A kam pôjdeme?

SAMO

Len tak. Rozprávať sa. Chodili sme po meste a hľadali tmavé kúty, kde by sme sa mohli bozkávať.

SÁRA

Bojím sa o teba. Vraj si sa dal do partie s komunistami.

SAMO

(ukáže pištoľ) Chcem, aby si bola aj ty revolucionárka. Vieš, čo je to byť revolucionárka? Všetci ľudia na svete sa musia mať rovnako dobre! Musí skončiť vykorisťovanie človeka človekom. A to všetko nám zabezpečí iba komunistická strana! Musíš byť viac oddaná svetovej komunistickej revolúcii, ako mne!!

SÁRA

Nauč ma to, ako sa oddáva komunistom... *(Začnú sa bozkávať, vtom zarinčí sklo, počuť výkriky.)*

HRUBÝ

Prišli sme k ich obchodu, vzal som kameň a hodil ho do okna.

SÁRA

Bojím sa! Pozri, Samo, ktosi podpálil naše sklenárstvo!

SAMO

Neboj sa! Tu sa ukry! Toto nevyzerá na revolúciu!

SÁRA

Moje sestry a bratia vybehli na ulicu a plakali. Všade bolo veľa dymu, kriku. Ktosi kričal, že podpálili synagógu. Bála som sa o rodinu, o Sama.

LAZNIČKA

To je úžasné divadlo! Ako jakobínska noc! Človek zrazu vidí, že sám tvorí históriu.

HRUBÝ

Starý Braun vyšiel na ulicu s fľašou v ruke a pohármi a začal nás hostiť. Hodil som po ňom kameňom, ale netrafil som. Kurva! Hovorí nám, že sme všetci ľudia, nech si nerobíme zle, ale ja na neho kričím, že my na neho serieme! Hej, Braun! Porádne nám nalej! A kde máš tu mladú mršku? Prečo neobsluhuje? Pozor na pálenku, škoda by jej bolo, keby sa rozbila!

SAMO

Pištoľ som radšej schoval. Proti presile som nemal šancu. Bál som sa o rodinu, ale vedel som, čo mám robiť, čo na spoluhráčov platí. Hej, chlapi, nože sa ponúknite pálenkou! Zadarmo je! Judita, mama, doneste dobroty a pripravte jedlo! A nezabudnite na klobásky! Mama s Juditou museli pripraviť jedlo, odkiaľsi zohnali klobásky a mäso a všetkých hostili.

ADAM

Môj otec zas zaplatil bývalých legionárov, aby ochránili našu likérku. Stáli tam so zbraňami a nik sa neodvážil priblížiť a bolo vybavené. Ale aj tak bol ráno nápis Likérka Beer strhnutý a rozmlátený. Strachoval som sa o Juditu.

HRUBÝ

Od synagógy sme počuli revať našich chlapcov. Chytili lekárnik Steinerja a začali ho topiť v kašni na námestí! Bola to sranda rátať, koľko vydrží pod vodou.

ADAM

Na druhý deň otec dostal infarkt.

ALEX

Mal som práve službu v nemocnici, keď priviezli starého Beera. Už sa mu nedalo pomôcť. Ženu s dcérou som mal počas nepokojov, našťastie, v kúpeľoch. Telefonoval som s nimi, tam bol klúd. Ale dokedy?

LAZNIČKA

Niečo vám poviem. Hovorí sa, že keď stiahneš kožu černochovi, Číňanovi alebo Indiánovi, tak je pod ňou každé telo rovnaké ako naše. Ale ja by som rád z nich stiahol kožu, aby som sa presvedčil, že to tak nie je!

Žid, smrad, kolovar,
Na riti má vinohrad
Vinohrad sa krúti
A Žid hovno múti.

3.

LAZNIČKA

Bol to krásny marcový slnečný deň a na prvé výročie k nám do Topoľčian prišiel sám monsignore Tiso! Chcel som napísať niečo oslavné, veď to je deň, ktorý navždy ostane v srdci každého Slováka, ale tá stará hlúpa Kvasničková vbehla pod kolesá jeho auta.